

Till rektorer, biträdande rektorer,
administrativa chefer,
administrativa gruppchefer,
skolintendenter, skolsekreterare,
avdelnings- och enhetschefer,
grundskole- och gymnasiechefer

PA-info

Information från avdelningen för personal och
kompetensförsörjning

Meddelande nr 33 - 2017

Handläggare: Ann Svallner

Förutsättningar för fackliga företrädare (inkl. skyddsombud)

Fackliga företrädare (inkl. skyddsombud) har en särställning som är lagstadgad. Detta innebär bland annat att fackliga företrädare (inkl. skyddsombud) har ett skydd mot försämrade löne- och anställningsvillkor, möjligheter att ta del av handlingar och information som rör det fackliga uppdraget, skyddsombudens rätt att stoppa farliga arbeten etc.

Arbetsgivaren har, i samverkan med de fackliga organisationerna, tagit fram några utgångspunkter som behöver beaktas av chefer för att underlätta för lokala fackliga företrädare (inkl. skyddsombud) att fullgöra sitt uppdrag på arbetsplatsen.

Följande ska beaktas när det gäller avsatt tid för fackliga företrädare:

Bakgrund

I Förtroendemannalagen, 6 §, står att den fackliga förtroendemannen har rätt till den ledighet som fordras för det fackliga uppdraget. Ledigheten får dock inte ha större omfattning än vad som är skäligt med hänsyn till förhållandena på arbetsplatsen. Ledigheten får inte förläggas så, att den medför betydande hinder för arbetets behöriga gång.

I Medbestämmandelagen (MBL), 19b §, står det att arbetstagare som utsetts att företräda sin organisation för att ta emot information enligt MBL 19a § inte får vägras skälig ledighet för att ta emot information. Vidare står det i MBL 17 § att den som utsetts att företräda sin organisation vid förhandling inte får vägras skälig ledighet för att delta.

I Arbetsmiljölagen, Kap 6:5, står bl.a. att skyddsombud har rätt till den ledighet som fordras för uppdraget.

I Stockholms Stads samverkansavtal står bl.a. att facklig ledamot i samverkansgrupp har rätt till skälig tid för det fackliga uppdraget i samverkansgruppen.

I förvaltningens samverkansöverenskommelse står det att i den skäliga tiden inräknas inte bara sammanträdestiden utan även tid för inläsning, medlemskontakter m.m. Där står det också att det fackliga uppdraget inte ska medföra en utökad arbetsbörda i förhållande till övriga arbetstagare. Tidsanvändningen bör regleras efter förutsättningar och behov på varje samverkansnivå. För lärare tas hänsyn till hela uppdraget inklusive undervisningen.

För att underlätta för lokala fackliga företrädare (inkl. skyddsombud) på arbetsplatserna att utöva sitt uppdrag, behöver därmed några faktorer beaktas. Nedan beskrivs dessa faktorer.

Tidsåtgången

Tidsåtgången för lokala fackliga företrädare (inklusive skyddsombud) kan variera beroende på hur många medlemmar, som den facklige företrädaren har på sin arbetsplats. Oavsett medlemsantal måste en facklig företrädare (inkl. skyddsombud) garanteras tid utöver sammanträdestiden för inläsning och medlemskontakter. En facklig företrädare (inkl. skyddsombud) med många medlemmar utspridda på flera byggnader eller platser kan behöva mer tid än en företrädare med några få medlemmar i närmiljö. Tiden kan variera beroende på ärendenas mängd och komplexitet.

Skyddsområden

Om det finns flera skyddsombud t.ex. på en skola, bör skolan delas in i olika skyddsområden. Ett skyddsområde kan vara en byggnad eller en del av en byggnad och/eller avtalsområde. På så sätt kan verksamhetsområdet bli mer hanterbart för skyddsombuden.

Schemaläggning av facklig tid

Den som är facklig företrädare (inkl. skyddsombud) på en arbetsplats behöver få sina fackliga timmar synliggjorda i sitt schema, så att det framgår när det fackliga arbetet kan bedrivas. Exempelvis kan det i schemat finnas någon gemensam tid för samtliga fackliga företrädare (inkl. skyddsombud) på arbetsplatsen, så att de lättare kan samverka i gemensamma frågor.

När det gäller tidsåtgång för lärarpersonal, som arbetar fackligt, behöver hänsyn tas till hela uppdraget, inklusive undervisningen.¹

¹ Källa: [Lokal överenskommelse om samverkan på Utbildningsförvaltningen, maj 2016](#)

Stöd i arbetet

Om behov av att rådgöra med någon från HR-enheten kan kontakt tas med PA-konsulterna inom arbetsmiljöområdet:

- Ann Svallner, tel. 08-508 33 752
- Gudrun Balsvik, tel. 08-508 33 880
- Evelina Michaelsson, tel. 08-508 33 721

Astrid Gadman
Personalchef

Länk till lagar som berör facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen:

[MBL](#)

[AML](#)

[FML](#)